

รัตนมาลาแห่งกาลเวลา

The Precious Web Flowers in Time

ดนยา เชี่ยววัตเก้

Danaya Chiewwattakee

อาจารย์ประจำ คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

Lecturer of Arts and Design Faculty Rangsit University Phahonyothin Rd, Lak-hok Patumthane, Thailand 12000

E-mail: mydonaya@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์จิตรกรรมสื่อผสม: รัตนมาลาแห่งกาลเวลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทฤษฎีจักรวาลวิทยาจากคัมภีร์รัตนมาลาของพุทธศาสนาสายวัชรยาน โดยแสดงถึงวัฏจักรแห่งการก่อเกิด การหมุนเวียน การแปรเปลี่ยน และการโอบอุ้มเชื่อมโยงของสรรพสิ่ง ซึ่งการวิจัยมีขั้นตอนคือ 1) ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสนาพุทธสายวัชรยาน ทฤษฎีจักรวาลวิทยา หลักสุนทรียภาพของเต๋าและเซ็น เพื่อกำหนดกรอบแนวความคิด 2) สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสม 3) วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมในด้านรูปแบบ แนวคิด ความหมาย เทคนิคโดยใช้ทฤษฎีไร้ระเบียบและทฤษฎีออเวอร์ของแจ๊คสันพอลลอค ผลการวิจัยพบว่า 1) จักรวาลเป็นองค์รวมที่มีลักษณะเคลื่อนไหว สรรพสิ่งล้วนมีความเชื่อมโยง อิงอาศัย แปรเปลี่ยน และส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน 2) การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสม มีแนวคิดใช้การสลับความเป็นจริงในเรื่องขนาด นำสิ่งที่เล็กจนมองไม่เห็นด้วยตาเปล่าคือสัตว์เซลล์เดียวที่เป็นพื้นฐานของสิ่งที่มีชีวิตในโลกมาขยายขนาดให้ใหญ่เกินจริง นำสิ่งที่ใหญ่กว่าโลกคือจักรวาลมาย่อจนเหลือเป็นสิ่งที่เล็ก และใช้หินสี ดาวยักษ์ เป็นสัญลักษณ์แทนโยงใยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ในคัมภีร์รัตนมาลาเปรียบเทียบการเชื่อมโยงสรรพสิ่งในจักรวาลว่าเหมือนดาวยักษ์ของพระอินทร์ที่ปกคลุมไปทั่วอวกาศ การจินตนาการถึงการถักทอจักรวาล ด้วยการใช้เทคนิคการทับซ้อนของผ้าตัดฉลุ การปะติด การปักหิน และการเขียนดาวยักษ์ ในผลงานจิตรกรรมสื่อผสมรูปแบบ semi-abstract ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้ทั่วโลกกำลังประสบปัญหาภัยธรรมชาติและทวีความรุนแรงในหลายเรื่อง แต่ยังมีหวังที่จะเห็นผู้คนในสังคมได้ตระหนักถึงความจริงในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เปิดใจต่อความหลากหลายทางความคิดและความแตกต่างทางชาติพันธุ์ พยายามมองหาและสร้างสรรค์ความงามในโลกที่เต็มไปด้วยปัญหา

คำสำคัญ: รัตนมาลา ดาวยักษ์ วัฏจักร

Abstract

This research was aimed at studying the cosmological theories from the scripture of Mahayana, a Buddhism sect. The theories mention about the cycle of birth and death, the revolution and change, and the relations

and dependency of universal lives and objects. The research methodology included: 1) studying theories related to Mahayana Buddhism, cosmology and aesthetics in Taoism and Zen used in the research framework, 2) creating a mixed media painting and 3) analyzing its forms, ideas and concepts, meanings, and the application of techniques based on the 'Chaos' and 'Allover' theories by Pollock. The research findings revealed that the universe is moveable. All things and lives are related, dependent on each other, able to change and affect each other. It was also found that the creation of the mixed media painting was based on the concept of the change of size in reality. Very small living things that eyes cannot see were expanded into such a bigger size that they became visible whereas very big ones were resized into small colored stones symbolizing for stars that were relatively grouped in the same area. According to the Rattanamala scripture, everything in the universe is like the Vachara net, the Indra's diamond net, which covers all areas in the space. The "Semi-Abstract" mixed media painting was meant to weave the universe through fretting, collage, netting and bead embroidering techniques. Nowadays, all lives live together in the world of problems and crisis. The researcher hopes that people in the society would be aware of how to live with each other in peace and realize the existence of the diversity in ideas and races to see the real beauty of the world.

Keywords: Ratana Mala, network, cycle

1. บทนำ

ขณะที่ทั่วโลกกำลังประสบกับปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นวิกฤติเศรษฐกิจ ความอยู่ดีมีสุขในสังคม การเหยียดสีผิว การปกครองแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ นิยม การแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เป็นปัญหาในระดับโครงสร้างที่ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างใดเลย สร้างวิกฤติการณ์ทางใจต่อผู้คน สวนทางกับความเชื่อว่ายังมีความทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ๆ มนุษย์น่าจะมีความสุขมากขึ้น

ความตระหนักถึงธรรมชาติพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ของสิ่งมีชีวิตที่ต้องอาศัยการพึ่งพิงกันในศาสนาพุทธเรียกว่า “ปฏิจจสมุปบาท” เป็นการทำความเข้าใจถึงโลกและธรรมชาติการดำรงอยู่ของมนุษย์ว่า สิ่งปรุงแต่งทั้งหลายในโลกล้วนเกิดขึ้นมาจากเหตุและปัจจัย ส่วนย่อยและองค์รวมล้วนเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน สิ่งใดๆ ที่ดำรงอยู่และมีอัตลักษณ์ต่างเกิดอยู่ภายในโครงข่ายที่เชื่อมโยงกัน ไม่มีสิ่งใดดำรงอยู่ได้โดยอิสระ

โลกมีลักษณะที่เอื้อต่อวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตให้มีความหลากหลายทางสายพันธุ์

ในพุทธศาสนามีการศึกษาเกี่ยวกับจักรวาลวิทยาอยู่ 2 สาย สายแรกคือสายอภิธรรม ได้แก่ พุทธศาสนานิกายเถรวาท อันเป็นนิกายหลักในหลายประเทศ เช่น ไทย ศรีลังกา พม่า กัมพูชา และลาว สายที่สองคือสายมหายาน ได้แก่ ประเทศจีน ธิเบต และญี่ปุ่น ซึ่งสืบสานมาจากพุทธศาสนาในอินเดียแบบนาลันทา คัมภีร์เล่มแรกของจักรวาลวิทยาตามสายพระอภิธรรมที่เข้าสู่ธิเบตคือ ติมศติกา วิชาปติมาตราชลิต (treasury of higher knowledge) โดยท่านวสุพันธุ์ (ทะเลดามะ 14, 2550)

ส่วนคัมภีร์จักรวาลวิทยาในพุทธศาสนานิกายวัชรยานแปลจากภาษาสันสกฤต เป็นภาษาธิเบตในคริสต์ศตวรรษที่ 11 กล่าวถึงการจัดลำดับตามวิวัฒนาการของระบบดวงดาวเหมือนในกาแล็กซียุคปัจจุบัน โลกเป็นเพียงหนึ่งในระบบโลกต่าง ๆ ที่มี

มากมายนับไม่ถ้วน และอธิบายถึงใคร่โลก (Trichilicosm) ซึ่งหมายถึงประมาณพื้นล้านของระบบโลก แสดงถึงระบบจักรวาลที่มีมากมายมหาศาล (ทะไลลามะ 14, 2550)

มนุษย์ถือกำเนิดขึ้นมาในโลกไม่น้อยกว่า 2 ล้านปีที่แล้วใน 10,000 ปี สุดท้ายพบหลักฐานการทำสงครามสู้รบอย่างเป็นระบบ การสู้รบอย่างนองเลือดรวมตัวอย่างหนาแน่นในช่วง 2,000 ปี ที่ผ่านมา เทียบอัตราส่วนประวัติศาสตร์การสู้รบของมนุษย์ ถ้าตัดช่วง 10,000 ปี สุดท้ายออกไป 99.5 % ของประวัติศาสตร์มนุษยชาติเป็นช่วงเวลาแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (พระไพศาล วิสาโล, 2549)

The Flower ornament scripture หรือคัมภีร์รัตนมาลา เป็นคัมภีร์พุทธมหายานของธิเบตที่เปรียบเทียบการเชื่อมโยงสรรพสิ่งในจักรวาลว่าเหมือนดาข่ายวัชรของพระอินทร์ ดาข่ายนี้จะกระจายไปในอวกาศอย่างไร้ขอบเขต ในแต่ละปมของดาข่ายจะมีอัญมณีที่ปรากฏภาพสะท้อนและยึดโยงซึ่งกันและกันไว้เช่นเดียวกับทุกสิ่งในโลกนี้ส่วนมีความสัมพันธ์ต่อกัน ปัญหามากมายที่เกิดขึ้นในโลกจำเป็นต้องร่วมกันรับผิดชอบและตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อกัน (ทะไลลามะ 14, 2550)

จึงมีการนำแนวคิดจากคัมภีร์รัตนมาลาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานชุด “The Precious Web Flowers in Time” โดยแสดงถึงวัฏจักรแห่งการก่อเกิด การหมุนเวียน การแปรเปลี่ยน และการโอบอุ้มเชื่อมโยงสรรพสิ่ง เพื่อกระตุ้นให้ผู้คนในสังคมได้ตระหนักถึงความจริงในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เปิดใจต่อความหลากหลายทางความคิดและความแตกต่างทางชาติพันธุ์

รูปแบบของงานสร้างจากมุมมองด้านบนด้วยเทคนิค “ออล โอเวอร์” คือเทคนิคที่ใช้วาดลายกระจายทั่วภาพอย่างสม่ำเสมอเหมือนลายวอลเปเปอร์ที่กระจายออกไปนอกกรอบโดยไม่มีที่สิ้นสุด เป็นเทคนิคที่มาร์คโทบีซ และแจ๊คสัน พอลล็อก ใช้ในการสร้างสรรค์งานแนวแอ็บสแตรกต์เอกซ์เพรสชันนิสต์ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบงานของผู้วิจัยด้วยการสร้างพื้นที่สองมิติ ลดช่องว่างระหว่างเส้นและสี สร้างพื้นผิวจากวัสดุเหลือใช้ นำมาสร้างมูลค่าและเพิ่มคุณค่าในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การสร้างแม่แบบ Motif ศึกษารูปทรงจากภาพพิมพ์ชีววิทยาของสัตว์เซลล์เดียวในอาณาจักรโปรติสตา จากหนังสือ “The natural history of creation and systematic phylogeny” (Ernst Haeckel, 2014) ศึกษาวาดลายจากเครื่องประดับเงิน ผ้าปักของชาวไทยภูเขา ผ้าทอมือ จิตรกรรมฝาผนังของไทยสัญลักษณ์จากงานหัตถกรรม เทคนิคการทับซ้อนของผ้าตัดฉลุ การปะติด และการปักหิน ผลงานชุด “The Precious Web Flowers in Time” มีจำนวน 5 ชิ้น 2 ชิ้นเป็นงานสื่อผสมรูปแบบ semi – abstract อีก 3 ชิ้น เป็นงานใช้เครื่องพิมพ์แบบพ่นหมึก (inkjet printer) บนผ้าใบ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีจักรวาลวิทยา จักรวาลวิทยาตามหลักพุทธศาสนวัชรยาน คัมภีร์รัตนมาลา แนวคิดเกี่ยวกับเทวกำเนิด การדתเทพของอินเดีย แนวคิดเกี่ยวกับรัตนชาติ และต้นกำเนิดแห่งพลัง แนวคิดเกี่ยวกับรูปทรงภาพพิมพ์ชีววิทยา

2. เพื่อศึกษาและประยุกต์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี Chaos Theory ทฤษฎีเศษส่วน Fractal Geometry ทฤษฎี All – over

3. เพื่อศึกษาหาแรงบันดาลใจจากศาสนาพุทธ และวรรณกรรม ต่อกับกวีนิพนธ์ (พจนานันท์, 2521) เช่นกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น วะปี-ชะปี (เลนนาร์ด โครเน, 2546) งานหัตถกรรมชาวไทยภูเขา จิตรกรรมฝาผนังวัดภูมินทร์ วัดหนองบัว

4. สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสม วิเคราะห์รูปแบบ แนวคิด ความหมาย และเทคนิค

3. วิธีการวิจัย

ศึกษาภูมิปัญญาวัฒนธรรมของเอเชียในหลักปรัชญา ศูนย์ภาพ สัญลักษณ์ การใช้ลวดลายและเทคนิคการเย็บปักถักร้อย ซึ่งแสดงถึงแรงบันดาลใจจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์จากการใช้วัสดุตามแนวประเพณีนิยมมาทดลองผสมผสานให้เป็นศิลปะร่วมสมัยที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

3.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลภาพพิมพ์ชีววิทยา สัตว์เซลล์เดียวในอาณาจักรโปรติสตา สัตว์ได้ทะเล ปะการัง พืชพันธุ์ดอกไม้ ภาพถ่ายดาวเทียม พื้นผิวโลก พื้นผิวจากต่างดาว ภาพสัญลักษณ์ ลวดลายจากงานหัตถกรรมและ

เครื่องประดับโบราณ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และสร้างต้นแบบของผลงาน

3.2 ศึกษาวัสดุในกรุงเทพฯ คือรายขายผ้า ลูกปิดเครื่องประดับ ของมือสอง ทางภาคเหนือคือจังหวัดน่าน และเชียงใหม่ ร้านขายผ้าทอมือ ร้านขายผลิตภัณฑ์แปรรูป ผ้าปักจากชาวเขา เศษผ้าจากร้านจิม

ทอมป์สัน เศษผ้าวัสดุตัวอย่างสำหรับทำเฟอร์นิเจอร์

3.3 ทำแบบร่างโดยขึ้นโครงสร้างรวม จัดวางองค์ประกอบ โครงสร้าง บรรยายภาพ อารมณ์ความรู้สึก

3.4 ปรับแบบร่างนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ

3.5 สร้างผลงานจริงด้วยเทคนิคสื่อผสมภายใต้คำปรึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.6 นำเสนอผลงานสื่อผสมจำนวน 2 ชิ้น ชิ้นร่างขยายโดยใช้เครื่องพิมพ์แบบพ่นหมึก (inkjet printer) จำนวน 3 ชิ้น ดังรูปที่ 3 “รัตนมาลาแห่งกาลเวลา 3” เผยแพร่ผลงานในรูปแบบนิทรรศการศิลปะ

3.7 บันทึกผลและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น ข้อดีข้อเสียที่ต้องพัฒนาปรับปรุงแก้ไข จัดทำรายงานรูปเล่ม

4.ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์แนวคิดและสื่อความหมาย

แรงบันดาลใจ	เนื้อหา	แนวคิด	ความหมาย
ทฤษฎีจักรวาลวิทยา	กำเนิดจักรวาล	มนุษย์จากทุกวัฒนธรรมเห็นพ้องกันว่า พลังอันยิ่งใหญ่ของจักรวาลเป็นพลังที่อยู่ระหว่างความเป็นจริงกับปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ (Neil de Grasse Tyson, 2553)	จักรวาลเป็นองค์รวมที่มีลักษณะเคลื่อนไหว กฎต่างๆ ที่ค้นพบอาจเป็นเพียงแค่เศษเสี้ยวหนึ่งแห่งความจริงที่มีขอบเขตกว้างขวางและลึกซึ้งกว่าในอนาคด
ทฤษฎีจักรวาลวิทยาหลักพุทธศาสนวัชรยาน	จักรวาลไม่มีจุดเริ่มต้นแบบสมบูรณ์ เกิดขึ้นและแตกดับอย่างต่อเนื่อง	วิวัฒนาการระบบจักรวาลมี 4 ยุค 1. ยุคความว่างเปล่า 2. ยุคการก่อกำเนิด 3. ยุคความสับสนเนื่อง 4. ยุคการสิ้นสุดสลาย	กระบวนการเกิดจักรวาลหลักการทั้ง 4 1. หลักการแห่งธรรมชาติ 2. หลักแห่งการอิงอาศัย 3. หลักแห่งบทบาทหน้าที่ 4. หลักแห่งการสำแดงออก
ลัทธิกริหมายานรัตนมาลา	ระบบโลกอันกว้างใหญ่ไพศาลไร้ขอบเขต และความรู้อันจำกัดของมนุษย์	เปรียบเทียบความเป็นจริงของโลกที่เชื่อมโยงร้อยรัดเหมือนกับดาช่ายวัชรของพระอินทร์	ดาช่าย กับดัก อัญมณี
เทวกำเนิด การเทพของอินเดีย	พระอินทร์	วัชรหรือสายฟ้าของพระอินทร์เป็นผู้คุ้มครองพระพุทธศาสนา (สุรศักดิ์ ทอง, 2553)	อาวุธที่บันดาลความอุดมสมบูรณ์แก่โลกมนุษย์สายฟ้าฟาดหมายถึงความชุ่มชื้น
รัตนชาติ	หินหรือคริสตัลคือตัวแทนแห่งศรัทธาที่มีต่อศาสนา	การเสริมสร้างจิตวิญญาณให้เกิดคุณภาพ ใ้ใช้ร่วมกับการสั่งสอนศาสนา (จุฬามาศ ณ สงขลา, 2549)	สัญลักษณ์ของจิตวิญญาณและผู้มีพลังอำนาจในทางโลกียวิสัย
The natural history of creation and systematic phylogeny (Ernst Haeckel, 2014)	สัตว์เซลล์เดียว อาณาจักรโปรติสตา	พื้นฐานของชีวิตที่เล็กมากจนไม่สามารถเห็นด้วยตาเปล่า วิวัฒนาการเป็นสิ่งมีชีวิตบนโลกนี้	ตัวแทนของการก่อกำเนิด การผันแปร ความเคลื่อนไหว
บทกวีจีน, บทกวีไฮกุ ะบิ-ชะบิ (ไดเซดซ์ ที.สุสุกิ, 2547)	ภูมิทัศน์ ธรรมชาติ	กฎของธรรมชาติ ความตระหนักรู้ในธรรมชาติของความเป็นมนุษย์	วัฏจักรของธรรมชาติที่ไม่อาจเหนี่ยวรั้งได้
จิตรกรรมฝาผนังวัดภูมินทร์ วัดหนองบัว จังหวัดน่าน	เรื่องคัทธกumarชาคก เรื่องจินตนาการชาคก	ความรู้ลึกศรัทธาต่อพุทธศาสนาผ่านชาคก	การออกแบบ การใช้สัญลักษณ์ การตีความหลักธรรมในศาสนาพุทธ

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ทฤษฎีและรูปแบบ

ทฤษฎี	แนวคิด	รูปแบบ	วิธีการ
ทฤษฎี All-over การใช้องค์ประกอบของภาพที่ไม่มี ทั้งจุดเด่นและจุดรอง ทุกอย่างใน ภาพน่าสนใจเท่า ๆ กันมี ความสัมพันธ์กันอย่างเด่นชัด	การใช้ลวดลายกระจายทั่วภาพอย่าง สม่ำเสมอเหมือนลายวอลล์เปเปอร์ ภาพสามารถกระจายออกไปนอก กรอบได้ไม่มีที่สิ้นสุด	เทคนิคดาข่าย	ใช้วิธีเย็บดาข่ายสี่ค่าคุม โครงสร้างและเชื่อมโยง องค์ประกอบทั้งหมดในชิ้นงาน
ทฤษฎี Chaos theory ความอ่อนไหวอย่างสูงของเงื่อนไข เบื้องต้นกับผลกระทบเบื้องต้น เพียงเล็กน้อยสามารถก่อให้เกิดผล สะเทือนใหญ่หลวงได้	ดินฟ้าอากาศ การวิวัฒนาการ พัฒนา ระบบนิเวศน์ การพัฒนาด้านจิตใจ มนุษย์ไม่ได้เกิดจากระบบที่เป็น เส้นตรง แต่เกิดจากสิ่งที่คล้ายคลึงกับ กระบวนการหมุนวนและการ ย้อนกลับ	การผันแปร ความเคลื่อนไหว	การใช้แม่ลายของสัตว์เซลล์ เดียว อาณาจักร โปรติสตา การผันแปรในรูปทรง
ทฤษฎี Fractal geometry รูปทรงที่เป็นจริงของธรรมชาติ ซึ่งขรุขระ ไม่เรียบร้อย เช่น ใบไม้ ก้อนเมฆ ภูเขา เป็นต้น ความคล้าย ตนเองคือ โครงสร้างของเศษส่วน ที่ขยายตัวออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด	พลวัตอันซับซ้อนทำให้เศษส่วนแต่ละ อันไม่เหมือนกันร้อยเปอร์เซ็นต์ รูปลักษณะจะคลาดเคลื่อนไป วิวัฒนาการจนกลายพันธุ์ (ชัยวัฒน์ อิศระพันธุ์, 2547)	ศาสตร์แห่งอนิจจัง	การใช้หินที่มีลักษณะความ คลาดเคลื่อน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เทคนิคและสัญลักษณ์

วัสดุ เทคนิค	พื้นภาพ	ผ้าลวดลาย	เศษผ้า	ผ้าปัก	รัตนชาติ	ดาข่าย
งานชิ้นที่ 1	ผ้าแคนวาสสี ขาวลวด ลายเส้นขด เป็นวงซ้อน กัน	ลายดอกไม้, ลายขนสัตว์ ลายทิวทัศน์, ลายกราฟ ฟิค, ลายเรขาคณิต, ลาย ทอปักถักรีด ตัดเป็นรูปทรง สัตว์เซลล์เดียว อาณาจักร โปรติสตา	-จากจิม ทอมสัน -เศษผ้าตัวอย่างจาก เฟอร์นิเจอร์ตัดเป็น รูปทรงสัตว์เซลล์ เดียวอาณาจักรโปร ติสตา	-ผ้าปักลูกบิด อินเดีย -ผ้าปักดาวของ ชาวไทยภูเขา	แก้ว หินสี ไม้ ลูกบิด ปะการัง แยกขนาด	เย็บเป็นรูปรัศมี ต่อกันเป็นดา ข่าย
งานชิ้นที่ 2	ผ้าทอลาย สีเบจ ลวดลายทรง กลมทับซ้อน	ลายดอกไม้, ลายขนสัตว์ ลายทิวทัศน์, ลายกราฟ ฟิค, ลายเรขาคณิต, ลาย ทอปักถักรีด ตัดเป็นรูปทรง สัตว์เซลล์เดียวอาณาจักร โปรติสตา	-จากจิม ทอมสัน -เศษผ้าตัวอย่างจาก เฟอร์นิเจอร์ สัตว์เซลล์เดียว อาณาจักรโปรติสตา	ใช้ผ้าที่ตัดเป็น รูปทรงสัตว์ เซลล์เดียว ฉลุ เจาะเป็นรูซ้อน ไปบนผ้าปัก เย็บ รัศมีดาข่ายทับ	แก้ว หินสี ไม้ ลูกบิด ปะการัง แยกขนาด	เย็บเป็นรูปรัศมี ต่อกันเป็นดา ข่าย
สัญลักษณ์	ย่อขนาด จักรวาลให้ เล็กลง	ขยายสิ่งมีชีวิตที่มองไม่ เห็นด้วยตาเปล่าให้มี ขนาดใหญ่	การหมุนเวียน	การแปรเปลี่ยน	วัฏจักร	ความเชื่อมโยง และกับดัก

รูปที่ 1 “รัตนมาลาแห่งกาลเวลา 1” ขนาด 2.00x1.40 ซม.

รูปที่ 2 “รัตนมาลาแห่งกาลเวลา 2” ขนาด 2.00x1.40 ซม.

รูปที่ 3 ภาพร่างเพื่อพิมพ์ Inkjet “รัตนมาลาแห่งกาลเวลา 3”

5. การอภิปรายผล

5.1 ผลงานชุดที่ 1 จากรูป “รัตนมาลาแห่งกาลเวลา 1” ไม่มีภาพร่างเป็นช่วงเริ่มต้นทดลองเทคนิค ใช้วิธีสร้างงานทีละส่วนเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ ผลที่ได้รับมีดังนี้

5.1.1 วิธีวางกลุ่ม ขนาด รูปทรง ของหินสี

5.1.2 รูปทรงที่ตัดบนลวดลายผ้า นำไปพัฒนาเทคนิคให้ซับซ้อนขึ้น

5.1.3 วิธีสร้างเส้นตาข่าย

5.1.4 การนำวัสดุเสริมจากลูกปัดอินเดียมา คาวปักของชาวไทยภูเขา

5.1 ผลงานชุดที่ 2 จากรูป “รัตนมาลาแห่งกาลเวลา 2” ขยายงานโดยมีภาพร่าง ผลที่ได้รับมีดังนี้

5.2.1 การขึ้นโครงสร้าง ควรมีองค์ประกอบหลัก เพื่อให้ไม่ให้อุณหภูมิเป็นลวดลายผ้ามากเกินไป

5.2.2 การพัฒนารูปทรงที่ตัดจากลายผ้า นำมาลวดลายทับซ้อนผ้าปักชาวไทยภูเขา เป็นเทคนิคการสร้างรูปทรงใหม่

5.2.3 การพัฒนาวิธีสร้างเส้นตาข่าย

5.2.4 ค้นหาชิ้นงานหัตถกรรมจากหลายภูมิภาค เทคนิคการเย็บประติมากรรม การออกแบบลวดลายปักเป็นรูปทรงของสัตว์อาณาจักร โปรดิสตา

อภิปรายผล

ขนาดของมนุษย์เมื่อเปรียบเทียบกับโลกเป็นเพียงแค่ฝุ่นละออง กาเล็กซึ่งทางช้างเผือก เมื่อเปรียบเทียบกับจักรวาลเป็นเพียงแสงสว่างจุดเล็ก ๆ ใช้แนวความคิดนำสิ่งเล็กที่สุดกับสิ่งที่ใหญ่ที่สุดมาสลับตำแหน่งพื้นที่กัน สิ่งทีุ่ดเล็กคือสิ่งใหญ่ที่นำมาย่อขนาด สิ่งใหญ่คือสิ่งเล็กที่ขยายออกไป ในคติธรรมฝ่ายมหายาน พระพุทธเจ้าทรงอุปมาขันธ์ห้าว่าเหมือนภาพฝันหรือภาพลวงตา (mirage) เราเห็นภาพและรู้ลึกๆว่าเป็นความจริง แต่เมื่อเดินไปสู่สถานที่ที่เราเห็นปรากฏว่าไม่มี (เจมานันทะ, 2546)

หลักศาสนาและปรัชญาตะวันออกยอมรับในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีการสังเกตรธรรมชาติและปรับตัวผสมผสานอย่างกลมกลืน ตระหนักถึงกาลเวลาที่ไม้อาจหยุดยั้งในความรุ่งเรืองและความเสื่อมสลาย ในความเต็มเปี่ยมและความโรยร่วง การสิ้นสุดและเริ่มต้นใหม่ หมุนเวียนสลับเปลี่ยน ไม่อาจสรุปจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด

ผลงานรัตนมาลาแห่งกาลเวลา ใช้ดาข่าย แทนความเชื่อมโยงของสรรพสิ่ง วงจรที่เป็นวัฏจักร ตามธรรมชาติ ทุกอย่างเคลื่อนที่เหมือนกองคาราวาน ไม่มีสิ่งใดหยุดยั้งการเคลื่อนไหวของกาลเวลา การเริ่มต้นและการสิ้นสุดไร้กฎเกณฑ์ที่แน่นอน ทำให้ตระหนักถึงสิ่งเล็กๆ ไม้ไผ่ค่า สิ่งใหญ่ไม่ใหญ่เกิน สรรพสิ่งล้วนแปรเปลี่ยนและไม่แน่นอน มนุษย์เปรียบเสมือนแมงมุมที่รู้จักวิธีชักใย ขณะเดียวกันกลับติดกับดักตัวเองอย่างน่าประหลาด ดาข่ายเป็นทั้งส่วนเกาะเกี่ยวเพื่อให้ต่างฝ่ายพึ่งพิงอาศัยกัน และดาข่ายเป็นเหมือนกับดักที่ทำให้สรรพสิ่งตกอยู่ภายใต้ วัฏสงสาร

ในผลงานชุดนี้ ใช้วัสดุชิ้นส่วนผ้าปักจากชาวไทยภูเขา ทั้งปักด้วยจักรและปักด้วยมือมาทดลอง เทคนิคการเย็บแบบทับซ้อนนั้น สีดั้งเดิมที่ได้มาจะเป็นสีที่สดมาก เช่น ชมพูช็อคกิ้งฟังก์ เขียวสดแดงสด ลวดลายเป็นภาพดอกไม้ นก ต้นไม้ ธรรมชาติ และลายประเพณีนิยมมีอัตลักษณ์ที่เด่นชัด เห็นแล้วทราบทันทีว่าเป็นงานของชาวไทยภูเขา ใช้การซ้อนผ้าที่ฉลุเป็นลวดลายลงไปและเย็บดาข่ายทับ เพื่อให้เกิดความซับซ้อนและเห็นลวดลายเดิมอย่างลางเลือน ใช้งานปักลูกปักอินเดียน และรูปปักดาว ซึ่งเป็นงานหัตถกรรมท้องถิ่นผสมผสานด้วยการสร้างดาข่ายรัศมี และการปักหินสีอย่างเป็นระเบียบนำมาปะติดปะต่อสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันในลักษณะการเชื่อมโยง

ผลงานวิจัยทั้ง 2 ชิ้น ใช้การเย็บด้วยมือทั้งชิ้น ขณะที่เย็บผ้าส่งผลให้มีความเพลิดเพลินและสนุกกับการเลือกสีเส้นที่มากมาย วิธีการวางลวดลายผ้า และควบคุมโครงสีให้กลมกลืนเป็นเอกภาพ ค้นพบการจับคู่สีและลวดลายใหม่ๆ ปลอ่ยให้ความรู้สึกกลิ่นไหลไปกับตัวงาน ภาพร่างเป็นเพียงโครงร่างเท่านั้น

ถึงแม้ว่าเทคนิคและวัสดุที่ใช้สร้างสรรคจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผ้า การเย็บปักถักร้อย หรือ

อุปกรณ์ที่ผู้หญิงใช้ อาจจะไม่ได้รับความนิยมนเท่ากับ วัสดุชนิดอื่นๆ แต่การทำในสิ่งที่สนใจอย่างแท้จริงย่อมมีความหมายในตัวเองมากกว่าพยายามทำตามสมัยนิยม การสร้างงานศิลปะควรสอดคล้องกับวิถีชีวิต รสนิยม และแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้สร้างกับผลงาน

6. บทสรุป

ผลงานชิ้นที่ 1 จากรูป “รัตนมาลาแห่งกาลเวลา 1” ใช้ลายผ้าเป็นตัวนำ โครงสร้างงานชัดเจน มีการแยกน้ำหนักระหว่างองค์ประกอบใช้รูปทรงกลมค่อนข้างมาก การเพิ่มเติมหินและลายเล็กๆ ประกอบจะทำให้ภาพดูสมบูรณ์สอดคล้องกับเนื้อหามากขึ้น

ผลงานชิ้นที่ 2 จากรูป “รัตนมาลาแห่งกาลเวลา 2” ใช้ภาพร่างเป็นตัวนำ แก้ปัญหารูปทรงกลมด้วยการใช้รูปทรงออร์แกนิกมากขึ้น การทดลอง collage ทับซ้อนงานปักทำให้เกิด Texture เฉพาะตัว องค์ประกอบค่อนข้างเท่ากัน ปรับปรุงการจัดวางโครงสร้างของงานไม่ให้ดูเหมือนลายผ้า การทดลองเพื่อค้นหาวิธีการแก้ปัญหาและผลที่แตกต่าง เพื่อนำมาพัฒนาในงานชิ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

6.1 การจับประเด็นในการสร้างเนื้อหาทำในมุมมองที่ไกลมาก ควรปรับระยะมุมมองและความคิดให้ใกล้มากกว่าเดิม เพื่อการตั้งคำถามและตีกรอบปัญหาในมุมมองใหม่

6.2 การผสมผสานรูปทรงของสัตว์เซลล์เดียว ดอกไม้ปะการัง รูปทรงเรขาคณิต รูปทรงออร์แกนิกเป็นรูปทรงที่ไปในทิศทางเดียวกันการจัดแย้งรูปทรงอื่นกับแนวคิดที่แตกต่าง เช่น รูปทรงของสัตว์มีพิษ ห่วงโซ่ของสัตว์และพืช วัฏจักรของสิ่งมีชีวิต พืชหรือสัตว์

ต่างสายพันธุ์ เป็นส่วนที่ทำให้เนื้อหาตัวงานเข้มข้น และมีความแตกต่างมากขึ้น

6.3 ปรับปรุงเทคนิคการใช้วัสดุให้มีขนาดใหญ่ การใช้เส้นด้ายปักมีขนาดเล็กมาก สร้างน้ำหนักยาก ค้นหาวิธีการสร้างพื้นผิว วัสดุที่สร้างมิตมีความลึกมากขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบบูชาพระพุทธเจ้า พระรัตนตรัย ครู อุปัชฌาย์อาจารย์ทางธรรมและทางโลก ศาสตานิกรปราชญ์ เหล่าศิลปินทุกแขนง กัลยาณมิตร และผู้อุทิศตัวเพื่อโลกนี้ ศาสตราจารย์ชะลูด นิ่มเสมอ ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี (ที่ปรึกษางานวิจัย) รองศาสตราจารย์ พิศประไพ สาระสาสิน (ที่ปรึกษางานวิจัย) ศาสตราจารย์พิษณุ สุกนิมิตร ศาสตราจารย์ อธิพล ตั้งโกลก ศาสตราจารย์เคชา วราชน ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทองดร.ถวัลย์ ดัชนี ดร.กมล ทัศนัญชลี ศิลปินแห่งชาติทุกท่าน อาจารย์และผู้ให้ความรู้ของผู้วิจัยทุกท่านผลงานวิจัยสร้างสรรค์กิจกรรม สื่อผสม: รัตนมาลาแห่งกาลเวลา ได้รับความสนับสนุนการ ส่งเสริม และความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก คณะศิลปะ และการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต ดร.สุชีพ วรรณสุด อาจารย์วิชัย เล็กอุทัย อาจารย์คงรัฐ สุนทรโรจน์พัฒนา ครูศิลป์ รุ่น 1 ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้ ขอขอบพระคุณบิดามารดา พี่น้องญาติสนิทมิตรสหายทุกท่าน ขอขอบคุณสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ให้ทุนการทำวิจัย ผู้ร่วมงาน อาจารย์ทุกท่าน อาจารย์ พงมาน ธารณเจษฎา อาจารย์ปรีดา เสดะพันธ์ คุณฐิปปา ขมมาศ คุณลอย บุญจันทร์ คุณกาญจนา เพ็งคำศรี คุณนุชรัช พระมณี เจ้าหน้าที่และพนักงานทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำผลงานวิจัยครั้งนี้ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

8. เอกสารอ้างอิง

- เขมานันท์. (2546). เนื่องในความงาม, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์ธรรมะ.
- จุฑามาศ ณ สงขลา. (2549). เติมเต็มพลังชีวิตด้วยพลัง หินบำบัด. กรุงเทพฯ: บริษัทสถาพรบุ๊คส์.
- ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์. (2547). ทฤษฎีไร้ระเบียบ. กรุงเทพฯ: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนา ประชาสังคม.
- ไฉเชตซ์ ที. สุสุทิ. (2547). เซนกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: สิกข์โสภณการพิมพ์.
- ทะเลลลามา 14. (2550) จักรวาลหนึ่งในอะตอม. กรุงเทพฯ: บริษัทแปลน พรินต์ จำกัด
- พระไพศาล วิสาโล. (2549). จักรวาลพลัดใบ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน
- พจนานันท์ สันติ. (2521). วิถีแห่งเต๋า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- เลนาร์ต โคเรน. (2546). วะบิ-ชะบิ สำหรับศิลปิน นักออกแบบ กวีและนักปรัชญา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา
- สุรศักดิ์ ทอง. (2553). สยามเทวะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด.
- สมาพร คล้ายวิเชียร. (2554) ความกลัวในวิถีชีวิต. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ernst Haeckel. (2014). The natural history of creation and systematic phylogeny (Online). http://www.newworldencyclopedia.com/entry/ernst_haeckel (10, March 2014).
- Neil de Grasse Tyson. (2553). กำเนิดเอกภพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.